

Tvořivé kroužky

ZÍSKÁM SÍLU PŘEDKŮ

Učitel:

– Dobrý večer, následovníci slavných rodů! Rád vás všechny vidím po pracovním dni. Dělá mi ohromnou radost, že vás mohu přijmout na tomto zvláštním místě. Jsem upřímně rád, že tento večer strávím s vámi. Naše setkání bude připomínat klubové setkání lidí se společnými zájmy.

I když kulatý stůl působí oficiálně, je nesmírně příjemný pro nenucenou komunikaci. Pohodlně se usadte a uvolněte se. Jak vidíte, na stolech je připraveno všechno pro přípravu čaje a ke kreslení. Výběr hudebního doprovodu záleží na nás.

Ostatně myslím si, že máte ve svém přátelském kolektivu talentovaného dýdžeje. Napíšu na papírek, kdo to je. Papírek poskládám. Odevzdávám Jegorovi. Nyní vyslovte vy jméno svého dýdžeje.

Všichni:

– Samozřejmě, že Ira. Ira je v našem městě jediná talentovaná školní dýdžejka. A co jste vy napsal na lístek? Můžeme ho už otevřít?

Učitel:

– Když už jste jednohlasní, tak, Jegore, prozrad' tajemství na lístku.

Jegor, který se snažil zachovat tajemnou atmosféru, pomalu začal otevírat lístek. Jedním okem jej

přečetl. Potom obrátil oči vsloup. Vstal a uklonil se učiteli.

Všichni:

– Řekni rychle. No tak, čti, nenapínej nás.

Jegor:

– Napsaná jsou zde tato slova: „Podle mne může být nejúspěšnějším dýdžejem... Irina!“

Všichni:

– Hurá! Jak jste to poznal? Jistě jste se zeptal ředitele...?

Učitel:

– To je zatím moje tajemství. Můžete ho však odhalit. Vzpomeňte si na všechny naše hodiny. Možná bylo někde v nich napovězeno. Možná je v nich rozluštění dnešního tajemství. Možná byla nápověda jednoduchá a pochopitelná pro člověka, který se poprvé ocitl v kolektivu. Chcete přestávku na přemýšlení? Dobře. Tvořte skupinky, diskutujte, přesouvejte se mezi nimi. Uvolněte se. Máte sedm a půl minuty.

Žáci utvořili několik skupin a pustili se do živé diskuse, jak se mohl učitel dovítit, že Ira je dýdžejka. Učitel sepnul ruce za hlavou a zvědavě naslouchal rozpravám. Najednou se do všeobecné debaty ozval Jegorův vážný hlas.

Jegor:

– Všichni poslouchejte! Vyhrazený čas uplynul. Kdo má co říci, vážení studenti desátého ročníku? Mluv, světlooká Světlano.

Světlana:

– Každý v našem městě ví, že Irina je jediná dívčí dýdžejka. A žádné tajemství na lístku není.

Jegor:

– Myslím si, že toto vyjádření zpochybňuje schopnosti našeho učitele. Slovo se uděluje moudrému Dlouhorukému.

Jurij:

– Poradili jsme se a došli jsme k tomu, že takový lístek může napsat i člověk, který neví o příslušnosti k dýdžejství.

Světlana:

– Jak tomu máme rozumět?

Jegor:

– Nepřerušuj, Světločko. Poslušně vyslechni skutečnosti, o kterých hovoří muž.

Jurij:

– Děkuji, velký kormidelníku!

Jura si žertovně položil ruku na srdce a uklonil se Jegorovi. Mládenci a děvčata dokonce na nějaký čas zapomněli, že je u nich učitel, a naplno se ponořili do odhalování záhady.

Jurij:

– Naše skupina použila k odhalení tajemství logiku. V duchu se všichni podívejte na krásnou Irinu. Vzpomeňte si, co říkala na hodinách rodologie. To tedy máte ale slabou paměť! Přitom jsou tu informace s vyjádřeními Iriny. Irina se dvakrát aktivně vyjádřila na čtyřech hodinách. Vyplývá nám z toho následující. Pozorně poslouchejte.

První vyjádření Iriny: „Funkce je harmonie. Rod je tedy společenství příslušníků zapojených do melodie života.“

Druhé vyjádření bylo převyprávění snu. Do vašich uší zaznějí ode mne pouze některé fragmenty snu: „...toužila jsem ji objímat a kolébat se do rytmu jejích slov. Sousedé říkali: ‚Co ses tak na stáří vyparádila?‘ A babička je žertovně odbyla poznámkou o mladici, která si nemohla vybrat ženicha. Plášť si zapínala broží s bělavým lesknoucím se kamínkem a velmi ráda zpívala.“

A nyní se vás, podobně smýšlející lidé, ptám:

– Chápete logiku Nikolaje Vasiljeviče? Jegore, buďte tak laskav, předneste prosím ještě jednou text na lístku.

Jegor:

– Podle mne může být nejúspěšnějším dýdžem... Irina!

Jurij:

– Děkuji, kormidelníku. Myslím si, že uvedené vyjádření Iriny a text na lístku úplně negují Světlanina podezření, že to učitel musel vědět. Vypovídá o jeho velké lásce k nám, protože poukazuje, že s námi nejenže hovoří, ale si také naše slova dobře pamatuje.

Jegor:

– Promiňte, Nikolaji Vasiljeviči, nechali jsme se strhnout.

Učitel:

– Úžasné, mládeži! Jsem rád, že mi osud dal příležitost, setkávat se s vámi. Všem pěkně děkuji. Logika vaší skupiny má i rodologický aspekt. Já vám ho nyní řeknu. Při vaší analýze dalších událostí budete ještě důraznější.

Iro, věříte, že jsem nikdy vaši rodinu nepoznal?

Ira:

– Věřím. Když jsem doma vyprávěla o našich hodinách, rodiče o vás slyšeli poprvé. Je ale pravda, že otec řekl, že o rodologii už slyšel.

Učitel:

– A nyní vám, vážení kolegové, oznamuji, že Ira je prvorozeným dítětem svého otce i matky.

Všichni:

– Irinko, přiznej se. Je to tak, nebo ne?

Ira užasle pohlédla na učitele.

Ira:

– Mám bratra a sestřičku. Odkud víte, že jsem nejstarší?

Učitel:

– Trochu později vám samozřejmě řeknu, jak jsem se dovtípl. Zatím si však toto tajemství uchovám. Události se zvrty tak, že nám dovolují přejít k tématu našeho večera.

Vážení kolegové, dnes jsme se setkali, abychom si hráli. Myslím, že škola je nejvhodnějším místem ke hře. Možná jste už slyšeli o velkém ruském genetikovi N. V. Timofejovi-Resovském. Tak tedy jednou v létě uspořádal vědeckou konferenci na jednom z uralských jezer. Podmínky konference byly vybrány přiměřeně výroku: „Pro seriózní rozvoj seriózních věd není nic zhoubnějšího než falešná maska serióznosti. Důležitý je humor a schopnost umět si ze sebe i z vědy trochu utahovat.“

Posluchači byli v plavkách na pláži. Přednášející vstoupil do jezera, a když voda dosáhla šíje, čas poskytnutý řečníkovi automaticky vypršel.

Seriózní teoretická konference v takovémto hravém podání osvobodila mysl lidí, kteří pohroužení do vědeckého bádání celé dny a noci nevycházeli z laboratoří a zkoumali něco nového. Uznávání vědci, kteří se účastnili konference s takovýmito pravidly, se měnili na chlapce a děvčata. Bujná, uvolněná, osvobozená fantazie umožňovala řešit ty nejsložitější záhady.

Během našich čtyř hodin jsme si vyprávěli o našem nádherném lidském rodu. Dobré by bylo uvědomit si: Co očekáváme od studia svého rodu kromě toho, že na počest předků obnovujeme jejich důstojnou památku? Co si myslíte vy, úctyhodní následovníci?

Ola:

– Aby se nám lépe přemýšlelo, pojd'me na jezero.

Všichni:

– Pojd'me, pojd'me, pojd'me na jezero.

Učitel:

– A co plavky?

Všichni:

– Ano... Co uděláme?

Učitel:

– Přemýšlejte.

Jegor:

– Navrhují, abychom dnes vymysleli a hráli hru zde. Nikolaj Vasiljevič slíbil dvě hry. Druhou hru si potom zahrajeme na jezeře.

Učitel:

– Kolegové, jak se vám líbí Jegorův návrh?

Ola:

– Musíme souhlasit, protože z Jegorových úst vychází vždy čistá pravda.

Všichni:

– Když Nikolaj Vasiljevič souhlasí, tak přijímáme.

Učitel:

– Odsouhlaseno. Začínáme. Zde je šátek na oči. Prosím, vyjděte na chodbu a zavažte si navzájem oči. Velmi dobře. Nyní se podle hmatu seřad'te za sebe a ruce položte na ramena toho, kdo stojí před vámi. Výborně.

Každému dám provázek. Nohy partnera stojícího před vámi svážete na kotnících. Nezdržujte se. Výskání a smích jsou skutečným projevem hrajícího se dítěte. Super! Brzy se sem nahrne celá školní ochranka. Podle možnosti se pokuste postavit do kruhu, tváří do kruhu, ruce si navzájem položte na ramena. Zdá se, že to půjde, však já jsem vám věřil. Nyní vaše názory. Co chcete od svého rodu?

Všichni:

– Štěstí, peníze, radost, svobodu, aby nikdo nikoho neomezoval, dobrou náladu, zdraví, sílu...

Učitel:

– Stop. Kdo řekl sílu? Vysvětlete prosím všem, co jste měli na mysli, když jste řekli sílu.

Murat:

– Řekl jsem: Od svého rodu chci získat sílu, abych měl vždy schopnost budovat, tvořit a pomáhat všem slabším, chudým a nemocným. A abych měl k tomu vždy dostatek vlastních sil.

Učitel:

– Představte si, Murate, že všechny děti jsou zároveň vašim rodem. Co byste jako první pro svůj rod udělal?

Murat:

– Všechny bych osvobodil.

Učitel:

– Prosím, osvobod'te je. Každý, koho Murat vysvobodí, ať mu položí ruku na ramena a řekne: „Jsem tvůj předek. Děkuji ti za svobodu. Dávám ti tolik síly, kolik jen chceš.“ Murat odpoví: „Děkuji a dávám ti tolik síly, kolik jen chceš.“

Murat se zavázanýma očima a nohama začal své spolužáky osvobozovat. Každý student po svém osvobození položil ruce Muratovi na ramena a s díky mu vážně nabídl svou sílu.

Když přišla řada na Olu, rituál najednou narušila, neboť Ola se sklonila. Rozvázala Muratovi nohy, potom mu rozvázala oči, políbila ho na nos a vážně vyslovila.

Ola:

– Příteli můj, dávám ti svobodu!

Neobvyklý rituál, který začal jako rozverná zábava, se najednou pro každého změnil na něco vážného. Mládenci i děvčata nějak rychleji dospěli.

Nastalo ticho. Každý zůstal mlčky tam, kde mu byla nadělena síla. I učitel mlčel a zamyšleně se díval na žáky. A oni ustrnuli zabrzdění v rozhorleném rozletu. Snažili se pochopit, co se s nimi děje.

V úplném tichu rozdal učitel každému lístek s vytištěním textem. Potom se vrátil na své místo. Vzal z opěradla židle větrovku. K překvapení všech byla na židli kytara. Učitel ji vzal a měkce a lyricky zněl jeho hlas, když s doprovodem kytary začal zpívat.

*Obejmu milou,
holubici šedokřídlo.
Rodu jsme za zády
jako za kamennou zdi.*

Najednou jakoby z jiného prostoru, což narušilo mysterium chvíle, zazněla učitelova slova:

Učitel:

– Kdo má chuť, přidejte se. Text máte na lístečcích.

Zábrany se ztratily. Nejdříve začaly učitelův hlas v písničce nesměle doplňovat jednotlivé hlasy, ale s každým taktem se ozývaly s větší přesvědčivostí. A najednou se slavnostně rozléhal dvacetihlasý chór.

Ira přistoupila k učiteli. Postavila se vedle něho a krásně držela první hlas písně. Všichni se k sobě spontánně přiblížili a položili si ruce na ramena. Píseň ožila, jako by ji zpíval sám mnogogenerační rod.

*Bohatýr, bohatýr jsem.
Rod je věrný průvodce můj.
Všechny otázky oživím
a problémy vyřeším.*

*Přišel jsem sem ve štěstí žít,
všechno napravit a nezhřešit.
Aby se mi nikdo neposmíval,
sám osud naplňoval.*

*Od předků sílu dostanu,
až do nebes dosáhnu.*

*Když podívám se dědům do očí,
vezmu si sílu a dám sil.*

*Ach, ty rode, moje štěstí,
vesel se a zpívej krásně...
Vzkřísíme všechno dávné,
ve velké zemi ruské.*

*Rozšířím já rod.
Jen šťastný národ
porodí milá
holubice šedokřídla.*

*Rozkvétej, můj slavný rode,
jen šťastný národ
vychováme s milou
holubicí šedokřídrou.*

U vchodu do chodby stála ochranka, učitelé a samotný ředitel, které přilákal předchozí křik a výskot. Nyní stáli jako zkamenělí, okouzlení intenzivní lyrikou písně a neobyčejnými okolnostmi, za nichž studenti zpívali píseň *Bohatýr* hudební skupiny Má cesta.